

dige belangstelling aan voor de eischen der verschillende beroepen. Ook de theoretische vorming van TAYLOR-artsen kan onmiddellijk ter hand genomen worden, wanneer zich iemand aanmeldt. Belangstelling en armamentarium zijn in de laboratoria volop aanwezig. Hetzelfde is het geval met de woninghygiëne. Onze hoogleeraren der gezondheidsleer geven daaraan volle aandacht. Wanneer er maar menschen waren, die zich aan het speciale vak zouden willen wijden, dan zouden zij zeker ruimschoots steun en voorlichting vinden.

De instelling van een universitair *examen* wordt evenwel eerst noodig, wanneer zich gegadigden voor een wetenschappelijk beroep aanmelden. Deze beroepen ontbreken op genoemd gebied tot dusverre. Dies zal men met de instelling van een examen moeten wachten. Anders lokt men candidaten naar een ambt, dat geen toekomst heeft. Nu kan het wel zijn, dat een of ander politicus het gewenscht acht, zulk een examen in het leven te roepen met propaganda-bedoeling en om die reden ervoor ijvert, maar als onderwijslichaam staat de universiteit hier toch anders tegenover dan hij. Zij heeft niet alleen te denken aan het wetenschappelijke ambt, maar ook aan de leerlingen. Zij mag deze laatsten niet ongelukkig maken ten bate van het eerste. De wetgever staat tusschen den propagandist en de universiteit in. Ik vermoed, dat hij altijd dichter bij het bestaande dan bij den toekomsttoestand zal blijven, al ware het alleen reeds, omdat hij niet voorspellen kan, wat van vele nuttige zaken in de naaste decennien den voorrang zal hebben.

Misschien heeft VAN EYK nog andere groepen van sociale artsen zonder klinische vorming op het oog, dan ik in het bovenstaande besprak. Het is mij echter niet gelukt ze te ontdekken. Het zou van groot belang zijn te weten, of anderen soms voorspoediger zijn geweest.

Utrecht, 5 December 1920.

H. ZWAARDEMAKER CZ.

KEURINGEN BIJ DE POSTERIJEN.

Het volgende dient, om keurende geneesheeren voor P en T., die wellicht gedachtenloos de ingevulde keuringsformulieren afgeven aan *postambtenaren*, met klem te *waarschuwen* hiermee niet door te gaan. Het met 1 Oct. j.l. ingevoerde uitgebreide keuringsformulier, geheel gelijk aan dat eener levensverzekeringsmaatschappij en dus vragen bevattend naar menstruatiestoornissen, geslachtsziekten, familieziekten, vol van technische termen, zooals tremoren, patellairreflex, otorrhoe, moet door ons ter beoordeeling worden opgezonden aan een directeur van een post- en telegraafkantoor of aan een inspecteur der P. en T.!

Het oude formulier vroeg terecht alleen naar „geschikt” of „ongeschikt”; anamnestiche vragen kwamen er niet op voor. Terstond na invoering van het nieuwe formulier, heb ik door tusschenkomst van een telegraafdirecteur tot den directeur-generaal der P. en T. een schrijven gericht, waarin ik mijn bezwaren tegen dit formulier uitvoerig heb uiteengezet. Ik vroeg o. m., of er geen adviseerend geneesheer was aangewezen, evenals bij de levensverzekeringsmaatschappijen, die de ingevulde formulieren kon beoordeelen en aan wien wij dergelijke formulieren konden inzenden. Op dit schrijven ontving ik tot dusverre geen antwoord, bleef echter weigeren de ingevulde formulieren aan niet-geneeskundigen af te geven. Slechts gaf ik de(n) gekurden candidaat een kort briefje mee, waarin vermeld wordt, of hij of zij al of niet lichamenlijk geschikt was te achten voor de betrekking, waarnaar werd gesolliciteerd. Van een inspecteur der P. en T. ontving ik dezer dagen na een nieuwe weigering met verzoek om opgave aan een geneeskundige, aan wien ik de in portefeuille gehouden formulieren kon zenden, de mededeeling, dat een geneeskundige, zooals ik bedoelde, niet was aangewezen en dat ik ze aan hem — inspecteur — moest inzenden! Op goede gronden lijkt het mij niet uitgesloten, dat ik, als zijnde „lastig”, van verdere keuringen zal worden uitgesloten.

Ik meen tegen een dergelijke opvatting ten sterkste te moeten *protesteeren*. Het is strijdig met de eerste beginselen van geneeskundige ethica, dat wij discrete mede-

deelingen, die ons als geneeskundige bij een keuring zijn toevertrouwd, openbaren aan een of anderen postambtenaar. Afgezien van kieschheid is de onwetendheid van den leek reeds een beletsel om de geneeskundige gegevens te beoordeelen.

Ik hoop, dat alle keurende collega's, evenals ik doe, zullen weigeren de bewuste formulieren af te geven; dan zal men van hoogerhand van zelf overgaan tot aanstelling van een adviseerend geneesheer. De centrale commissie zal zonder twijfel ook deze zijde van het keuringsvraagstuk bij P. en T. onder de oogen willen zien en ons in dit *Tijdschrift* haar gewaardeerde meening willen geven.

Zutphen, 6 December 1920.

J. M. DE HAAS.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

De volksgezondheid bij de staatsbegroting voor 1921.

In n°. 18 op bldz. 1853 is medegedeeld, welke posten bij de staatsbegroting voor het departement van arbeid voor het jaar 1921 zijn aangevraagd. In het voorloopig verslag naar aanleiding der behandeling in de afdelingen, zoowel als in de memorie van antwoord van den minister, alsook bij de openbare behandeling in de Tweede Kamer werd bij de afdeling *Volksgezondheid* het leeuwendeel der aandacht in beslag genomen door de volkshuisvesting, het tekort aan woningen en den woningbouw. Aan de overige posten zijn niet zoo heel veel worden meer gewijd. Een punt van gewicht is, dat in het voorloopig verslag gevraagd is, van regeeringswege een ruim bouwsubsidie te willen verleen voor het nieuwe Friesche volkssanatorium „Herema State”, dat te Appelscha zal verrijzen in de plaats van het sanatorium te Joure, dat onvoldoende is. In zijn memorie van antwoord heeft de minister echter geweigerd aan dat verzoek te voldoen, daar hij meent met de verstrekking van dergelijke subsidies aan ziekenhuizen te moeten wachten, totdat het ontwerp in zake de ziekenverzorging wet zal zijn geworden. Er moet naar gestreefd worden, de subsidieering van ziekenhuizen te doen geschieden naar een vast plan, waarbij moet nagegaan worden, welke behoeften als de meest dringende moeten voorgaan.

Ook bij de openbare behandeling in de avondvergadering der Tweede Kamer van 30 November 11. is dit punt nog door verschillende sprekers te berde gebracht, n.l. door de heeren BAKKER, KOLTHEK en SCHAPER, die zich zeer teleurgesteld betoonden door de afwijzende houding van den minister te dezen opzichte. Ook in geheel Friesland, zeide de heer BAKKER, heeft dit antwoord groote teleurstelling gewekt. Voor dit nieuwe sanatorium is in Friesland hard gewerkt en is een som van f 100000.— bijeengebracht, terwijl de provincie eenzelfde bedrag heeft toegezegd. Voor aanleg der terreinen en het bouwen der inrichting is f 600 000.— noodig. Laat de regeering nu een subsidie in eens geven of een rijkswaarborg voor rente en aflossing, dan kan het ontbrekende kapitaal geleend worden. Aan andere dergelijke inrichtingen wordt toch ook steun verleend bijv. het Katholieke sanatorium te Apeldoorn en het noodsanatorium in Limburg. Nu de Friezen getoond hebben zooveel voor hun sanatorium ter bestrijding der tuberculose over te hebben, mag de regeering niet achterblijven. In dien zelfden geest spraken de heeren KOLTHEK en SCHAPER, een grooten aandrang op den minister uitoefenend ten gunste van deze voor de tuberculose-bestrijding belangrijke zaak. Edoch, het heeft niet mogen baten. De minister bleef onvermurwbaar. Hij noemde de zaak zeer moeilijk, omdat hij ook uit andere deelen van het land dergelijke verzoeken krijgt. Het geid voor de tuberculose bestrijding moet op de meest economische en nuttige wijze besteed worden, zoodat met de kleinste som de grootste uitkomst wordt bereikt. Wij moeten met de tuberculose-bestrijding niet den verkeerden kant uitgaan. De minister ontkent niet, dat sanatoria noodig zijn maar men moet de waarde daarvan ook weer niet overschatten, omdat zij zoo ontzaglijk duur zijn en het zeer de vraag is, of met hetzelfde geld op andere wijze niet grooter practisch resultaat